

Stichting Fonds Goudse Glazen
Achter de Kerk 2
2801 JW Gouda
tel. 0182-514119
giro: 381399
website: www.sintjan.com
e-mail: info@goudseglazen.nl

Nieuwsbrief nr. 5 – maart 2010

Nieuwe lichtinstallatie Sint-Janskerk

In december jl. werden de ramen van de Sint-Janskerk in het kader van "Gouda bij Kunstlicht" voor de vierde keer van binnen naar buiten belicht, zodat de ramen 's avonds in het donker ook buiten te bewonderen waren. Op deze wijze hebben veel mensen kennis kunnen maken met de Goudse Glazen.

Het idee van het uitlichten was destijds afkomstig van de Stichting Gouds Idee, vertegenwoordigd door de dames Mia Schaap en Josephine Weber. In het verleden heeft deze stichting ook de financiering van dit evenement middels sponsoring door ondernemers uit de regio, de gemeente Gouda en de provincie Zuid-Holland gerealiseerd.

foto: Harry Anders

Het uitlichten van de ramen was de afgelopen jaren zondermeer een groot succes. Daarom werd dit keer aan de gemeente Gouda gevraagd om een bijdrage te leveren aan een "vaste" installatie, zodat die voortaan niet meer gehuurd hoeft te worden. Op deze manier kunnen de kosten aanzienlijk verlaagd worden, waardoor toekomstige deelnames aan dit evenement gewaarborgd zijn.

Door een belangrijke subsidie van de gemeente Gouda, bijdragen van sponsors (zie hiervoor www.sintjan.com), de tassenactie "Gouda shopper" van de Stichting Gouds Idee en een garantstelling van ons Fonds is de financiering rondgekomen. Inmiddels heeft in-

stallatiebedrijf De Jong gezorgd voor een geslaagde oplevering van een bijzonder efficiënte en uitstekende lichtinstallatie. Overigens worden de lampen na afloop van het evenement weggehaald, zodat het zicht op de ramen van binnenuit onbelemmerd blijft.

Graag willen wij u wijzen op de actie van de "Gouda shopper". Deze tas is nog te koop in de winkel van de Sint-Jan, maar ook bij het VVV en enkele winkels in Gouda voor een bedrag van € 5,-. Hiermee kunt u ook u bijdragen aan de aanschaf van deze belichtingsinstallatie. (WdW)

In Bijbels perspectief

Het was in de tijd dat het stadsbestuur van Leiden Glas 26 aan de Sint-Janskerk schonk gebruikelijk dat belangrijke voorvallen werden vergeleken met gebeurtenissen in de Bijbel. Zo vergeleek de stad Leiden, die in 1574 op het nippertje ontsnapte aan een bezetting door de troepen van de Spaanse koning Filips II, deze gebeurtenis met het ontzet van Samaria. In de cartouche op het Glas wordt Samaria een "gelijk benauwde stad" genoemd. In het Glas is te zien hoe door het ingrijpen van de Here de op de vlucht geslagen Syriërs in allerijl hun stellingen verlaten (II Kon.6 en 7). De aanvoerder van de watergeuzen, Louis de Boisot, is prominent afgebeeld in Glas 25. Van de stad Leiden kreeg de admiraal als beloning een gouden draagpenning. Aan de ene zijde was Jeruzalem afgebeeld, dat werd belegerd door de Assyriërs onder leiding van Sanherib. Net als bij Samaria mislukte ook die belegering. Deze keer door het ingrijpen van de engel des Heren (II Kon. 18 en 19). Op de keerzijde van de penning was Leiden afgebeeld, omringd door Spaanse schansen waarvan de bezetting de vlucht nam toen de watergeuzen dichterbij kwamen. Uit beide voor-

beelden blijkt hoe sterk de Bijbelse geschiedenis rond 1600 een rol speelde in het denken van de mensen. (JS)

Goudse Glazendag 2010

Ook dit jaar wordt op de eerste zaterdag van oktober de Goudse Glazendag gehouden. Er zijn afspraken met de archivaris van het Hoogheemraadschap van Rijnland, want de lezing zal dit jaar in het teken staan van het water. Met name zal aandacht geschonken worden aan Glas 4, het eerste Glas dat na de kerkhervorming geplaatst werd en een schenking van het Hoogheemraadschap is. Noteert u 2 oktober al vast?! (JGH)

AMBASSADEURS van de Goudse Glazen (2)

"Het zal in 1965/1966 geweest zijn dat familieleden mij zeiden, dat zij van mij wel eens iets over die beroemde Goudse Glazen wilden horen. Ik was toen al enkele jaren werkzaam als kinderarts in de Goudse ziekenhuizen. Door die drukke praktijk had ik echter nog geen tijd gehad om me echt

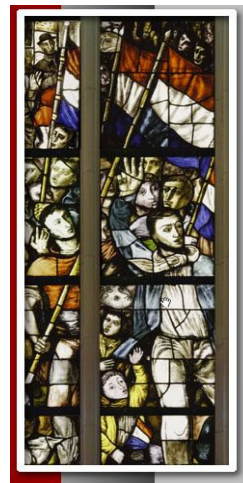
in de Glazen te verdiepen." Aan het woord is dr. G.J. (Gé) Vaandrager. Maar zijn familieleden wilde hij niet teleurstellen en riep daarom de hulp in van mw. H. van Dolder-de Wit die toen al rondleidster in de Sint-Jan was. "Ook voor mij ging daarbij een wereld open," aldus Vaandrager. Een wereld waarvan hij meer wilde weten en die hem niet meer losliet tot op de dag van vandaag.

In 1984 werd hij bestuurslid van het Fonds Goudse Glazen. In de jaren die volgden, werkte hij samen met de bestuursleden Pijls en Scheygrond aan de gids 'De Goudse Glazen belicht', dat in 1991 uitkwam in een oplage van 10.000 exemplaren. Al snel daarna is hij ook zelf toeristen rond gaan leiden. "Het grootste genoegen voor de rondleider is," volgens Vaandrager, "als hij reacties krijgt en merkt dat iets van die bijzondere schat die wij in Gouda hebben, overkomt." Bij elke rondleiding probeert hij zelf iets over te brengen van de tijd waarin de Glazen geschonken werden: de periode van voor de hervorming in Gouda (1555-1571), de roomse periode, waarin een schone geest van Erasmiaans, bijbels humanisme rondwaarde, en de tijd erna die gekenmerkt werd door een nieuwe protestantse geest, waarbij de Republiek werd opgebouwd. Ook de geschiedenis van de stad wordt dan

niet vergeten. "Omdat veel bezoekers tegenwoordig de bijbelse verhalen nauwelijks meer kennen, vergt de uitleg van bijvoorbeeld de Glazen 9 t/m 19 over het leven van Johannes de Doper meer tijd dan vroeger."

Vele jaren heeft dr. Vaandrager sprekers uitgenodigd voor de Goudse Glazendag die ieder jaar begin oktober gehouden wordt. "Ruim een jaar van te voren vroeg ik de spreker, waarbij niemand nee zei." Dankzij hem hebben vele deskundigen van naam een lezing gehouden over één van de vele boeiende aspecten van de Glazen. Hierbij valt te denken aan prof. dr. O.J. de Jong, dr. Paul Abels en prof. dr. J.W. Schulte Nordholt.

Na zijn pensionering studeerde Vaandrager geschiedenis aan de Leidse universiteit met name om een breder inzicht te krijgen in de Goudse Glazen van na de Hervorming. Deze studie sloot hij in 2003 af met een doctoraalscriptie met de titel 'De Goudse glasschenkingen aan kerken, 1572-1700. Spiegels van lokale historie'. Van zijn hand verscheen in 1997 ook een gidsje over het Bevrijdingsglas van Charles Eyck, 50 jaar nadat het in de kerk was aangebracht.

Alle Glazen die na de Hervorming geschonken zijn, zijn gelegenheidsschenkingen. Behalve de wapens van de schenkers bevatten zij ook een verhaal. En dat verhaal vertelt dr. Vaandrager graag, ook nu nog, hoewel hij officieel afscheid genomen heeft van het reguliere rondleiden. Glas 1, het Statenglas, slaat hij dan niet graag over, want de boodschap van dat Glas spreekt hem bijzonder aan: de vrijheid van geweten triomfeert over tirannie en wordt mede mogelijk gemaakt door het vertrouwen op Gods Woord en op de klassieke en christelijke deugden; dit onder het goede bestuur van de Staten van Holland.

Dankbaar is hij voor het feit dat de kerkmeesters door de eeuwen heen hun taak verstaan hebben en de Goudse Glazen steeds met veel zorg hebben omringd. Met deze Glazen bezitten wij in Gouda volgens Vaandrager een kostbaar stuk erfgoed van onze christelijke cultuur uit de jaren van de overgang van Middeleeuwen naar de Nieuwe Tijd. En dat moeten we koesteren, want "als het erfgoed weg is, hebben mensen geen fundament meer waarop zij hun bestaan kunnen opbouwen". (JGH)